

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slovenci!

Nij še popolnem preteklo sedem mesecev od onega časa, ko smo s prvim pozivom stopili pred Vas. Navdajala je takrat naša srca nada in bojazen; nada, da boste prav umeli plemenito namero našo ter nas v izpeljavi njene izdatno podpirali; bojazen, da utegne glas naš ostati brez odziva v srcih Vaših.

Bila je ta bojazen prazna; kajti od dne do dne množili so se darovi za „narodni dom“ in požrtvovalnost Vaša bila je do današnjega dne taka, da je nadkrilila vse naše nade. Razumeli ste, kacega pomena je „narodni dom“; razumeli, kako potrebno je to poslopje kot narodna ustanova in kako važna kot spomenik naše probujenosti.

Slovenci!

Z današnjim dnem nastopa druga in odločujoča faza v izpeljavi našega podjetja; visoko c. kr. finančno ministerstvo dovolilo nam je namreč z odlokom št. 28558 od 29. septembra 1882 napraviti na korist društvu „narodni dom“

VELIKO EFEKTNO LOTERIJO

in pripravivši vse, česar je za izpeljavo te loterije potrebno, stopamo danes zopet pred Vas.

In zopet apeliramo na rodoljubno požrtvovalnost Vašo, proseč Vas, da se izdatno udeležite loterije s kupovanjem srečk, katere se pri vseh naših poverjenikih, pri vseh znanih slovenskih domoljubih ter pri vseh narodnih društvih dobivajo

po 1 gld. av. vred.

Loterija ta uravnana je jako ugodno, kajti določenih je zanjo uže sedaj 2257 dobitkov, katere je upravni odbor društva „narodni dom“ kupil za 15.000 gld.; to število dobitkov pa se bode pomnožilo še po takih, katere so posamezniki uže obljubili darovati. Nekateri dobitki so jako drago-

ceni, vredni po več sto goldinarjev; prvi dobitek pa presega vrednost **1000 gld.** Razen zlatnine, srebrnine in drugih stalno vrednost imajočih predmetov določeni so za dobitke tudi razni gospodarski stroji, vozovi in živina; sploh je upravni odbor loterije tako uravnal, da more zanimati vse stanovce.

Slovenci! od izida te loterije je odvisno, kedaj se bode sezidalo ponosno poslopje „narodni dom“. Vi vsi gotovo z nami vred želite, da se to izvrši čem preje mogoče; priporočilo naše Vam torej bo di:

kupujte srečke!

V Ljubljani, dné 1. novembra 1882.

Upravni odbor društva „narodni dom“:

Dr. Alfons Moschè,
odvetnik in mestni odbornik,
predsednik.

Dr. Karol Bleweis vitez Trsteniški,
deželni poslanec in mestni odbornik,
podpredsednik.

Fran Fortuna, županov namestnik in veletržec; Peter Grasselli, mestni župan, deželnega glavarja namestnik in hišni posestnik; Ivan Hribar, mestni odbornik in glavni zastopnik banke „Slavije“; Dr. Anton Jarc, stolni prošt; Josip Kušar, predsednik trgovinsko-obrtnijske zbornice, mestni odbornik in hišni posestnik; Ivan Murnik, vitez Fran Josipovega reda, tajnik trgovinsko-obrtnijske zbornice; Dr. Fran Papež, odvetnik; Vaso Petričič, mestni odbornik, hišni posestnik in trgovec; Ferdinand Souvan, veletržec; Dr. Josip Starè, c. kr. finančne prokurateure adjunkt in hišni posestnik; Dr. Valentin Zarnik, odvetnik, deželni poslanec in mestni odbornik; odborniki.

„Slovensko društvo“ kaj želi in prosi.

Bliža se zborovanje državnega zbora. To utegne velevažno biti nam štajerskim Slovencem.

Pridejo namreč v pretresovanje in posvetovanje številne prošnje slovenske za popolno enakopravnost Slovencev z Nemci v uradih, šolah in javnem življenju. Podkrepane jih bodo še prošnje, uloge in pritožbe „Slovenskega društva“, sklenjene v občnem zboru. Upamo pa vsakako nekaj vspehov; kajti naše zahteve so opravičene pred Bogom in svetom, pa še Avstriji koristne in potrebne.

Nadalje pa želi in prosi vodstvo „Slovenskega društva“ sledeče:

1. Bratje Čehi nameravajo v državnem zboru sprožiti še nekaj prenaprednih volilnega reda. Te prilike se naj poslužita vrlo narodna slovenska trga: Braslovče in Vržej, da prideta k mestni skupini Maribor-Ptuj-Ormož-Središče itd. ljutomerskeje, in Celje-Laško-Vransko-Mozirje itd. gornjegrajskeje. Treba je le prošnjo dotično sestaviti in po poslancih g. Hermanu in dr. Vošnjaku predložiti do Božiča državnemu zboru.

2. Pritožbe, poročila o krivicah, ki se godijo Slovincem v uradih, ljudskih šolah, realkah, učiteljskih gimnazijah, od strani uradnikov, učiteljev, profesorjev, ravnateljev, nadzornikov, sploh o vsakojakih nepostavnostih itd. naj se dološiljajo zaupno predsedniku, tajniku ali kateremu si bodi odborniku. Vse se porabi na primernih mestih in sicer brez vsake nevarnosti in neprilike za pritožence in poročnike.

3. Vodstvo „Slovenskega društva“ želi več knjižnic osnovati: občinskih, šolskih, farnih, sploh kakor kje bolje kaže. Domoljubni ljudje se torej prosijo, da društvenemu vodstvu pripomagajo z darovanjem slovenskih knjig, starih časopisov, denarjev v nakupovanje bukev itd. Vsako darilce se hvaležno vzprejme in dobro porabi. Bližnji naj blagovolijo svoje doneške naravnosti izročiti odboru, dalje od Maribora stanujoči pa naj le naznanijo naslove knjigam. Vodstvo jim potem naznani kraj, kamor jih naj pošljejo. Prve knjižnice osnuje društvo tam, kjer jih je najboljše treba. Močno pa želi društvo za dotične knjiž-

LISTEK.

Izza peči.

IV.

Zadovoljen sam seboj sem sedel te dni v mraku pri peči in nijsem mislil čisto nič. Hotel sem se počiniti in zato sem podil vse misli, dobre in hudobne od sebe proč, ter sem užival ljubi mir. Najedenkrat potrka nekdo na vrata in v sobo stopi v visocih čizmah z obligatno „ambrello“ oborožen naš — Prostoslav Kretanov. Prišel me je vprašati, kaj je s številko XIII. domačih pogovorov ter me interpeliral, zakaj mu sponašam vino, vino in zopet vino! Druzega posla nij imel, kakor je rekel.

Ko bi se dalo tako hitro odgovoriti, kakor vprašati, bi mu bil precej povedal, kaj in kako je s tisto številko, ki nam je prinesla letos dne 13. aprila srečo v Ljubljani, nego jaz sam nijsem vedel in še danes ne vem, kako se je zgodilo, da se mi je skazila sreča ravno pri trinajstj številki.

Uže par mesecev sem se veselil na tisto številko in zdelo se mi je, da me sreča podpira, ker je ravno o pravem času (a tempo) vrgel „Kres“ svojo petardo mej tisto neotesano pisačko druhal, h katerej prištevava in secunda linea tudi mojo spectablarsko malenkost in g. Bolhobera menda kot nares (Aufputz). „Kresova“ petarda se je razletela in obvisel je tudi meni na konci nosa komad cunjastega papirja, katerega sem si z rokavom obrisal in sem šel pisat št. XIII. a) domačih pogovorov.

Veselil sem se, ko sem prečital v rokopisu svoje delo in sem videl, da je dobro narejeno. Zapečatil sem torej pismo in sem prilepil nanj dve marki po 5 krajcarjev, samo da bi pošta bolj vesela bila mojega pisma in da ne bi morda uredništvo „Slov. Naroda“ imelo kakšnih sitnostij z doplačivanjem poštine, dočim se mi je pismo dosti „važno“ zdelo. — Nego jaz sem obračal, uredništvo pak je obrnilo in zvrnilo mi je voz in z vozom vred vso mojo visoko nakopičeno literarno robo XIII. a) številke domačih pogovorov.

Ko sem čez teden dnij videl, da je nereča

zadela številko XIII. a) sem napisal bolj pohlevno štev. XIII. b) in sem jo zopet poslal pod isto adresno v Ljubljano, dobro znajoč, da bi jo v Celovec zastonj pošiljal, a tudi ta spis nij našel milosti pred sodnim stolom urednikovim, kateremu se je zdelo preveč smodnika za osobo, ki ima jedva lokalno važnost.

Ker sem bil v tem pismu nabil puško s perjem oskubljenega literarnega našega kopuna, je brž ko ne uredništvo dobro storilo, da mi nij dopustilo ustreliti, pa je tem načinom zaprečilo smrad, ki bi se bil čutil po našem slovstvenem ozračju, da se je vsled strela užgalo perje oskubljenega literarnega kopuna, in tako pravico ne moremo in ne smemo kratiti uredništvu, ki je odgovorno za naše objektivne grehe in mora tudi plačati včasih kakšnih 10 gld. globe za jednega ali družega svojega dopisnika, pa če si tudi liter vina zasluži pri takem poslu, so vendar na vsak način sitnosti zraven in sodnije se vsak pošten človek rad ogiblje, — to je uže stara resnica.

Ko je številka XIII. b) pokopana bila, sem

